

А.С. Міносян, канд. іст. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

О.М. Варипаєв, канд. філос. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

Л.І. Юрченко, д-р філос. наук, проф. (*ХНУЦЗУ, Харків*)

ГЛОБАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ: РЕАЛІЇ СЬОГОДЕННЯ

XXI століття багато в чому нагадує нам попереднє. Так само відбуваються суттєві зрушення в економіці, політиці, культурі перегляді існуючих альянсів, дипломатії та ін.

Сучасний світ дає приклади загострення ситуації навколо отримання незалежності, автономії тими чи іншими етносами, що мають достатньо високий рівень аргументації на користь позитивного рішення проблеми.

Не варто забувати також й про те, що «злам світового порядку», який стався на початку століття і супроводжувався локальними конфліктами та навіть війнами, поставив під сумнів існування цілостності тих чи інших країн з їх багатовіковою історією. Результатом цього геополітичного хаосу стала поява нових надмірних політичних заяв-претензій з боку держав-сателітів.

Яким бачиться світ сьогодні? Спробуємо розібратися в цьому детальніше. Багато в чому життя сьогодні формується за принципом наявності головної проблеми – пандемії коронавірусу, яка укупі з існуванням інших не менш небезпечних хвороб та епідемій являє собою найбільшу загрозу існуванню людської цивілізації.

Ця ситуація чимось нагадує часи феодальної роздробленості, коли ізоляційні процеси на певний час призупинили створення економічного ринку, появу нових міст, розвиток торгівлі.

Звісно, за таких умов є усі можливості для реалізації внутрішнього потенціалу, особливо країн, які щойно розпочинають власні пошуки здобуття політичної та економічної незалежності, якою виглядає й Україна.

З іншого боку, сучасні інтеграційні процеси набули такого незаперечного вигляду, що ігнорувати їх було би неприпустимо хибним рішенням.

Окремо слід розглядати погіршення політичного клімату у стосунках країн, які є гарантами світової безпеки, політичного балансу, насамперед поміж США та Китаєм. Додайте до цього політичні амбіції Росії, «невпевненість» Євросоюзу, збільшення кількості держав, що володіють ядерним потенціалом, і стане зрозумілим, наскільки світ просунувся вперед у розв'язанні проблеми збереження миру на усій планеті.

Не меншу загрозу людству створюють локальні, регіональні загострення, суперечки з використанням різних видів зброї, методів гібридної війни, кібератак та ін.

Активізація міжнародного тероризму сприяла створенню ситуації, за якою відбулося втручання деяких держав, зокрема Росії, у внутрішні справи тих чи інших країн (Молдова, Грузія, Україна, Сирія). Подібний державний тероризм створює умови і підстави в інших випадках вирішувати будь-які питання з позиції сили та відчуття безкарності за подіяне, як це й відбувається вже сім років за умов російської агресії в Україні та відсутності дієвих механізмів її припинення за допомогою міжнародного права.

Маємо також акцентувати увагу на такому явищі, як популізм, що набуває ще більшого поширення у міжнародній політиці та внутрішній боротьбі за голоси виборців у країнах сталої демократії, таких як США, Франція, Італія та ін. Нестабільність політичної ситуації в Україні багато в чому також є проявом наявності вказаної проблеми, яка ускладнюється також й через присутність «п'ятої колони» у країні.

Світ так само стоїть перед викликами, що пов'язані з екологічними проблемами. Наростання нестачі продуктів харчування, питної води, брак природних і людських ресурсів призводять до ускладнення демографічної ситуації особливо в регіонах з надмірно високою концентрацією населення, пришвидшенню процесів урбанізації та ін.

Усі ці проблеми так або інакше впливають на сучасне становище української держави, спроможність її вирішувати завдання, пов'язані з входженням її у світовий цивілізаційний простір.

Можна лише здогадуватися, як саме позначиться на нашому житті вже фактично розпочавшийся масштабний перерозподіл світу на сфери впливу, і чи сприятиме він збереженню політичної безпеки, стабільності та правопорядку, впливовості міжнародних інституцій, які повинні гарантувати збереження основних прав і свобод у кожній країні.

Зневажати подібними реаліями було б не тільки помилковим рішенням, але й безсумнівним злочином, про що й повинні пам'ятати сучасні політики в усьому світі.